

فهرست مطالب

9..... مقدمه مولف

10..... جداول موضوعی

13..... بخش اول: قوانین خاص حقوق جزا

فصل اول: مواد مهم قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و

اختلاس و کلاهبرداری مصوب 1367/9/15..... 15

فصل دوم: مواد مهم فصل سیام کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی

جرائم رایانه‌ای مصوب 1388/3/5..... 47

47..... مبحث یکم - دسترسی غیرمجاز

47..... مبحث دوم - شنود غیرمجاز

48..... مبحث سوم - جاسوسی رایانه‌ای

49..... مبحث یکم - جعل رایانه‌ای

مبحث دوم - تخریب و اختلال در داده‌ها یا سامانه‌های رایانه‌ای و

مخابراتی..... 50

- 51..... فصل سوم - سرقت و کلاهبرداری مرتبط با رایانه
- 59..... فصل پنجم - هتک حیثیت و نشر اکاذیب
- 61..... فصل ششم - مسئولیت کیفری اشخاص
- 63..... فصل هشتم - تشدید مجازات ها
- 65..... جدول قانون جرائم رایانه ای
- فصل سوم: مواد مهم قانون مبارزه با پولشویی مصوب 1386/11/2 با
آخرین اصلاحات تا تاریخ 1397/10/15 79
- 85..... جدول قانون مبارزه با پولشویی
- فصل چهارم: مواد مهم قانون صدور چک مصوب 1355/04/16 با
آخرین اصلاحات 1397/8/13 89
- 123 ..... جدول قانون صدور چک
- فصل پنجم: مواد مهم قانون مجازات راجع به انتقال مال غیر مصوب
147 ..... 1308/01/05
- 150 ..... جدول قانون مجازات انتقال مال غیر
- 153 ..... فصل ششم: قانون جرائم سیاسی مصوب 1395/02/20

فصل هفتم: احکام جزایی قانون ثبت اسناد و املاک مصوب 1310/12/26	163
جدول احکام جزایی قانون ثبت	173
فصل هشتم: قانون مجازات اشخاصی که برای بردن مال غیر تبانی می نمایند مصوب 1307/5/3	179
جدول مجازات اشخاصی که برای بردن مال غیر تبانی می نمایند	180
فصل نهم: احکام جزایی قانون حمایت خانواده مصوب 1391/12/1	183
جدول احکام جزایی قانون حمایت خانواده	188
فصل دهم: احکام جزایی لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب 1347/12/24	193
جدول احکام جزایی لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت	194
فصل یازدهم: قانون تشدید مجازات اسید پاشی و حمایت از بزه دیدگان ناشی از آن مصوب 1398/07/21	197

جدول قانون تشدید مجازات اسید پاشی و حمایت از بزه‌دیدگان
ناشی از آن 200

بخش دوم: قوانین خاص آیین دادرسی کیفری 203

فصل اول: ماده واحده قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ
حقوق شهروندی مصوب 1383/2/15 205
جدول ماده واحده احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق
شهروندی 208

فصل دوم: قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب
1373/04/15 با آخرین اصلاحات تا تاریخ 1392/12/04 209
جدول قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب 212
منابع 215

مقدمه ناشر

بی‌شک تعداد نشریات فعال و نیز کتب چاپ شده در کشور کم نمی‌باشد، لکن می‌بینیم میزان استقبال و اقبال مخاطبان به کتابخوانی تناسبی با کتب و فعالان موجود ندارد. از همین روی سعی داریم تا با توجه و در نظر گرفتن موضوعات خاص شور و اشتیاق افراد نسبت به کتاب و کتابخوانی را افزایش دهیم. این امر محقق نمی‌شود، مگر در سایه‌ی پرداختن به موضوعات و مسائل مهم جامعه، حرفه وکالت و قضاوت و نیز نظام حقوقی.

لکن هدف صرف نشر و فروش اثر نیست بلکه برآنیم تا در مسیر اعتلاء نظام حقوقی کشور، به چاپ کتب کاربردی اقدام نماییم که قسمتی از نیاز و مشکل مخاطب را رفع نماید. از همین روی بر آن شدیم تا در کنار همکاران خود در گروه انتشاراتی کتاب آوا و همسو با سایر فعالان این حوزه نسبت به انتخاب موضوعات مهم همچون گردآوری قوانین و مقررات و تنقیح مواد آن در راستای کمک به داوطلبین آزمون های حقوقی به ویژه داوطلبان آزمون وکالت، متعاقباً تولید محتوایی فاخر اقدام کنیم تا از این رهگذر بتوانیم قدری از دین خود به جامعه و نظام حقوقی کشور عزیزمان را ادا نماییم. لکن در راستای نیل به اهداف مذکور همراهی و همکاری

اساتید، اندیشمندان حقوقی، وکلا، قضات دادگستری، دانشجویان و بهره‌مندی از نظرات و دیدگاه‌های ایشان موجب امتنان و استقبال ماست.

یاسر میرزا جعفری
مدیر مسئول و صاحب امتیاز

avabook.com

به نام خدا

مقدمه مولف

این کتاب را تقدیم می‌کنم به مادرم که فرشته‌ای است در لباس آدمیان برای عمری تلاش در جهت خلق عشق و صبر. در حال حاضر فشر گسترده‌ای از داوطلبان آزمون وکالت دغدغه‌ی موفقیت و قبولی در این آزمون را دارند. با توجه به اهمیت بسزای قوانین خاص جزا و کیفری در آزمون وکالت و طرح سوالات از این قوانین طی سال‌های گذشته و ذکر این مطلب که بسیاری داوطلبان زمانی را برای جمع بندی این قوانین مصرف نکرده و به دلیل حجم بالای بعضی از قوانین خاص جزا و کیفری از مطالعه آن صرف نظر کرده و تمرکز خود را بر قوانین اصلی می‌گذارند، بر آن شدیم تا با گردآوری تست‌های وکالت مرتبط با مواد قوانین خاص جزا و کیفری و همچنین حذف مواد غیرمهم و غیر آزمون‌ی، مواد مرتبط این قوانین با دیگر قوانین و برجسته سازی عبارات مهم و آزمون‌ی هر ماده و اعمال آخرین اصلاحات و الحاقات در جهت کاهش استرس و کمک به داوطلبان در مسیر موفقیت در این آزمون گامی شایسته برداریم.

جداول موضوعی

حقوق و جزا

- 1- سرفصل جزائم رایانه‌ای
- 2- قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری
- 3- قانون مجازات راجع به انتقال مال غیر
- 4- قانون مجازات اشخاصی که برای بردن مال غیر تبانی می‌نمایند.
- 5- قانون صدور چک با اصلاحات بعدی
- 6- قانون مبارزه با پولشویی
- 7- قانون جرم سیاسی
- 8- قانون تشدید مجازات اسیدپاشی و حمایت از بزه‌دیدگان ناشی از آن مصوب 1398
- 9- احکام جزایی قانون ثبت اسناد و املاک مصوب 1310 و قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب 1347 و قانون حمایت خانواده مصوب 1391

آیین دادرسی کیفری

- 1- قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی
- 2- قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی

حقوق مدنی

- 1- قوانین روابط موجر و مستأجر سال‌های 1356 و 1376
- 2- قانون حمایت از خانواده مصوب سال 1391
- 3- قانون مسئولیت مدنی
- 4- قانون امور حسبی
- 5- قانون پیش فروش ساختمان
- 6- قانون بیمه اجباری خسارت وارده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه
- 7- قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان

آیین دادرسی مدنی

- 1- قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب
- 2- قانون اجرای احکام مدنی
- 3- قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی
- 4- قانون شوراهای حل اختلاف
- 5- قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری
- 6- لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب 1333 و قانون کیفیت اخذ پروانه‌ی وکالت 1376

حقوق تجارت

- 1- قانون تجارت شامل قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت 1347 و اصلاحات بعدی آن‌ها
- 2- قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی
- 3- قانون راجع به ثبت شرکت‌ها
- 4- قانون صدور چک با اصلاحات بعدی آن‌ها
- 5- قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران و اصلاحات بعدی آن
- 6- احکام مرتبط از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی
- 7- قانون تجارت الکترونیکی
- 8- قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران

avaabook.com

بجس اول:
قوانین خاص حقوق جزا

avabook.com

avabook.com

فصل اول: مواد مهم قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و
اختلاس و کلاهبرداری

مصوب 1367/9/15

ماده 1- هر کس از راه حيله و تقلب مردم را به وجود شرکت‌ها یا تجارت‌خانه‌های یا کارخانه‌ها یا موسسات موهوم یا به داشتن اموال و اختیارات واهی فریب دهد یا به امور غیر واقع امیدوار نماید یا از حوادث و پیش‌آمدهای غیر واقع بترساند و یا اسم و یا عنوان مجعول اختیار کند و به یکی از وسایل مذکور و یا وسایل تقلبی دیگر وجوه و یا اموال یا اسناد یا حوالجات یا قبوض یا مفاسد حساب و امثال آنها تحصیل کرده و از این راه مال دیگری را ببرد کلاهبردار محسوب و علاوه بر رد اصل مال به صاحبش، به حبس از یک تا 7 سال و پرداخت جزای نقدی معادل مالی که اخذ کرده است محکوم می‌شود.

در صورتی که شخص مرتکب **برخلاف واقع** عنوان یا سمت مأموریت از طرف سازمان‌ها و موسسات دولتی یا وابسته به دولت یا شرکت‌های دولتی یا شوراها یا شهرداری‌ها یا نهادهای انقلابی و به طور کلی قوای سه‌گانه و همچنین نیروهای مسلح و نهادهای و موسسات مأمور خدمت عمومی اتخاذ کرده یا اینکه جرم با استفاده از تبلیغ عامه از طریق وسائل ارتباط جمعی از قبیل رادیو، تلویزیون، روزنامه و مجله یا نطق در مجامع و یا انتشار آگهی چاپی یا خطی صورت گرفته باشد یا مرتکب از کارکنان دولت یا موسسات و سازمان‌های دولتی یا وابسته به دولت یا شهرداری‌ها یا نهادهای انقلابی خدمت عمومی باشد علاوه بر رد اصل مال به صاحبش به حبس از 2 تا ده سال و انفصال ابد از خدمت دولتی و پرداخت جزای نقدی معادل مالی که اخذ کرده است محکوم می‌شود.

تبصره 2- مجازات شروع به کلاهبرداری حسب مورد حداقل مجازات مقرر در همان مورد خواهد بود و در صورتی که نفس عمل انجام شده نیز جرم باشد، شروع‌کننده به مجازات آن جرم نیز محکوم می‌شود.

نکته 1: طبق نظریه مشورتی 7/1467 مورخ 92/8/6 کلیه مقرراتی که در قانون به طور خاص برای شروع به جرم مجازات تعیین شده

است با تصویب و لازم‌الاجرا شدن قانون مجازات اسلامی مصوب 1392 ملغی و مجازات شروع به جرم در تمام جرائم طبق بندهای ذیل ماده 122 قانون مجازات اسلامی با رعایت ماده 10 همان قانون تعیین می‌شود.

نکته 2: توجه شود جرم کلاهبرداری جرم مقید به نتیجه است و باید مالی برده شود تا جرم کلاهبرداری محقق شود و اگر شخصی حتی مردم را از راه حيله و تقلب به وجود موسسات واهی فریب دهد اما نتواند مالی را از این طریق ببرد جرم کلاهبرداری محقق نمی‌باشد.

نکته 3: در ترساندن مردم از حوادث غیرواقع به عنوان یکی از وسایل متقلبانه در کلاهبرداری صرفاً احراز غیر واقعی بودن حوادث ضروری است و نیازی به وقوع حادثه مذکور یا امکان وقوع آن در آینده نمی‌باشد.

نکته 4: ترک فعل حتی اگر با سوء نیت بوده و موجب اغفال و اضرار به غیر باشد کلاهبرداری محسوب نخواهد شد و رفتار فیزیکی در کلاهبرداری صرفاً فعل مثبت است.

نکته 5: لازم است عملیات متقلبانه صورت گرفته در جرم کلاهبرداری موجب اغفال و فریب قربانی گردد و لازمه فریب خوردن قربانی انسان بودن وی است ولی کلاهبرداری علیه اشخاص حقوقی چنانچه منجر به فریب اشخاص حقیقی متصدی اشخاص حقوقی شود قابل تصور خواهد بود. بنابراین:

مطابق نظریه مشورتی مورخ 1373/4/4 اداره حقوقی قوه قضائیه با توجه به تعریفی که در ماده 1 ق تشدید از جرم کلاهبرداری نموده است قید (دیگر) مذکور در آن ماده اعم خواهد بود از دولت یا سایر اشخاص و به این ترتیب کلاهبرداری از افراد عادی نسبت به دولت هم می‌تواند مصداق داشته باشد و ذکر کلمه مردم در قانون از باب غالب است.

نکته 6: از میان همهی شرایطی که وجود آنها برای تحقق جرم کلاهبرداری ضروری است سه شرط مهم وجود دارند که عبارتند از:

1. متقلبانه بودن وسایلی که کلاهبردار از آنها برای اغفال دیگری استفاده می‌کند.

2. اغفال شدن و فریب خوردن قربانی، که مستلزم عدم آگاهی وی نسبت به متقلبانه بودن وسایل مورد استفاده‌ی مجرم می‌باشد.
3. تعلق مال برده شده به دیگری.

ضابطه‌ای که برای احراز شرط اول اعمال می‌شود یک ضابطه نوعی است، در حالی که برای احراز شرط دوم، معیار شخصی به کار می‌رود. به عبارت دیگر، وسایل مورد استفاده‌ی کلاهبردار باید به گونه‌ای باشد که بر اساس قضاوت عرف، متقلبانه محسوب گردد. از سوی دیگر، شرط اغفال و فریب قربانی مستلزم آن است که شخص مورد نظر عملاً گول بخورد.

نکته 7: آنچه که از مفهوم حيله و تقلب به ذهن متبادر می‌شود چیزی بیش از دروغ‌گویی محض است. به عبارت دیگر، عرف صرف دروغ‌گویی را حيله و تقلب نمی‌داند.

نکته 8: توسل به وسایل متقلبانه باید مقدم بر تحصیل مال و برای تحصیل مال انجام شود. بنابراین اگر عاریه‌گیرنده (مستعیر) با توسل به وسایل متقلبانه وانمود کند که مورد عاریه از او به سرقت رفته است، و به تبع آن، مال متعلق به عاریه‌دهنده (معیر) را تصاحب کند، عمل وی را نمی‌توان کلاهبرداری دانست.

نکته 9: بر اساس ماده 11 قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب 1399/02/23، جرم کلاهبرداری در صورتی که نصاب مبلغ آن از ماده 36 قانون مجازات اسلامی بیشتر نباشد و کلیه جرایم در حکم کلاه‌برداری در صورتی که دارای بزه دیده باشند مشمول تبصره 1 ماده 100 قانون مذکور بوده و قابل گذشت محسوب می‌شوند.

نکته 10: عنصر روانی کلاهبرداری از دو جز سوء نیت عام و سوء نیت خاص تشکیل می‌شود.

منظور از سوء نیت عام، اراده خود آگاه فرد در ارتکاب عمل مجرمانه و در این جا عبارت از قصد استفاده از وسیله متقلبانه (و در واقع عمد در فعل) است. به عبارت دیگر کلاهبردار باید با علم به تقلبی بودن وسیله مورد استفاده خود، در استفاده از آن عمد داشته

باشد. بنابراین، هرگاه کسی به اشتباه، ولی صادقانه، معتقد به غیر متقالبانه بودن وسایل مورد استفاده خود باشد (مثلاً وقتی از مردم برای خانه‌سازی پول می‌گیرد واقعاً قصد خانه‌سازی داشته و فکر کند که از عهده این کار برخوردار آمد) و یا استفاده از وسایل متقالبانه در حالت ناهشیاری، مثلاً در حالت مستی کامل یا تحت هیپنوتیزم، صورت گرفته باشد، رکن سوء نیت عام متزلزل خواهد بود.

جز دوم عنصر روانی کلاهبرداری، سوء نیت خاص، یعنی قصد بردن مال دیگری است. فرد مرتکب، ممکن است از توسل به وسایل متقالبانه در پی اهداف مختلفی باشد. از قبیل جلب نظر دیگری برای ازدواج، انتقام جویی، کسب شهرت و بردن مال دیگری. حال از میان همه این اهداف، وجود و اثبات قصد خاص بردن مال دیگری برای تحقق جرم کلاهبرداری ضروری است.

تست وکالت 95: الف ساختمان مسکونی متعلق به ب را به عنوان مال متعلق به خود، به شخص ج می‌فروشد این اقدام، حائز کدام عنوان جزایی زیر است؟

الف. کلاهبرداری، فقط   ب. انتقال مال غیر، فقط

ج. کلاهبرداری و انتقال مال غیر   د. معامله معارض، فقط

✓ج پاسخ تست: گزینه سوم صحیح می‌باشد.